

Prohlášení Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd k problematice vyhlášení nových národních parků

V posledním období, zejména s novým vedením ministerstva životního prostředí, se ve sdělovacích prostředcích a na sociálních sítích oživuje myšlenka vyhlášení nových národních parků, nově parku Soutok a již dříve rovněž kontroverzního parku Křivoklátsko. Paradoxně se v obou případech jedná o území velmi cenná, s vysokou (bio)diverzitou, s výskytem jinde vzácných druhů organismů, specifickými geologickými či hydrologickými podmínkami, ale zároveň s vysokým podílem historických i recentních lidských aktivit na vzniku a udržení těchto jedinečných fenoménů. Řečeno jednoduše – bez lidské, zejména lesnické činnosti, respektující hodnoty daných území, by ty obdivované ekosystémy nevznikly či zanikly. Při argumentaci o potřebě striktní ochrany daných území je argumentováno velmi nekorektně, zavádějícím způsobem, veřejnosti jsou udávány značně pokřivené argumenty, ne-li rovnou nepravdivé informace, ať již vědomě, nebo díky nízké kompetenci či profesnímu úzkému zaměření prezentujících. Bohužel to souvisí se snahou institucí státní ochrany přírody a životního prostředí obecně prosazovat své cíle silou, díky politickým tlakům a rozhodnutím bez ohledů na ostatní obtížné partnery v (ne)dialogu a bez jakékoli manažerské, finanční nebo osobní odpovědnosti. Je jasné, že díky skutečnosti, že daná území jsou ve vlastnictví státu, mají příslušné orgány silně uvolněné ruce, na sousední komunity se pak nemusejí ohlížet tak jako by musely respektovat vlastnická práva. Politická rozhodnutí a skupinové zájmy pak mohou jednoznačně válcovat místní, respektive sousední obce, místní obyvatele, hospodáře a objektivní potřeby území.

Konkrétně v případě lokality Soutok, s několika již vyhlášenými přísnými rezervacemi, je argumentováno devastačním způsobem hospodaření, oborou a hospodářskými zájmy. Ano, jedním z prioritních cílů lesních hospodářů musí být tvorba zisku, neboť to umožňuje financovat veškerou činnost, včetně ochrannářských, krajinotvorných a environmentálních opatření. Není totiž zanedbatelná ani ekonomická stránka. Zatímco v případě dialogu státní konzervační (ochrannářské) politiky s hospodáři je možno dosáhnout všech uváděných cílů (včetně částí území ponechaných samovolnému vývoji) za podmínek samofinancování a velkého podílu veřejnosti na vytváření a využívání hodnot, při vyhlášení národních parků je nutno počítat s neproduktivní zátěží v rádu stovky miliónů korun ročně v případě každého. Ano, na značné části území je obora, ale to zároveň přispívá k udržení charakteru území jako mozaiky různých typů porostů a obecně vegetace. Ano, porosty je nutno těžit a obnovovat, aby byl kontinuálně udržen onen obdivovaný charakter lesů, který bude v případě, jak ukazují dnešní bezzásahová území, pravděpodobně poněkud odlišný od představ „ekologů“. Lužní les, tak jak je dnes obdivován, je z podstatné části antropogenní výtvar – zeptejte se císaře Karla VI. Lužní lesy jsou dnes mimo jiné plně závislé na umělém udržování hydrologických poměrů.

Odbor lesního hospodářství České akademie zemědělských věd podporuje myšlenku dosavadního způsobu ochrany přírody a krajiny, popřípadě dialog orgánů ŽP s hospodáři, správci území a místními obyvateli. Změny dosavadního stavu jsou zcela jistě možné i při zachování odbornosti, korektního přístupu i chráněných hodnot.

Ve Žďáru nad Sázavou 19. 3. 2023

prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.
předseda OLH ČAZV
místopředseda ČAZV